SPORT EN CULTUURNOTA URK

“Urk is een erkend sport- en cultuurdorp dat uitnodigt tot sporten, bewegen en het beoefenen en beleven van cultuur in een toegankelijke en stimulerende omgeving. Dit met een duurzame infrastructuur en een rijk en divers aanbod voor alle Urkers. Zo dragen we bij aan gezonde en gelukkige inwoners.”

2024-2027

INHOUDSOPGAVE

1. VOORWOORD 3

2. SAMENVATTING 5

3. INLEIDING 6

3.1 NIEUWE NOTA ALS BASIS VOOR SPORT- EN CULTUUR URK 6
3.2 DOELGROEP NOTA SPORT EN CULTUUR 6
3.4 OVEREENKOMSTEN SPORT- EN CULTUURBELEID 6
3.5 TOTSTANDKOMING SPORT- EN CULTUURNOTA 7
3.6 WERKWIJZE 7
3.7 AFBAKENING 8

4. VISIE, MISSIE EN DOELEN 9

4.1 VISIE 9
4.2 MISSIE 9
4.3 DOELSTELLINGEN 9
4.3.1 OP URK IS ER EEN SPORTIEF- EN CULTUREEL AANBOD VOOR IEDEREEN. JONGEREN HEBBEN HIERIN PRIORITEIT 9
4.3.2 URK BESCHIKT OVER EEN VEILIGE EN LAAGDREMPELIGE SPORTIEVE EN CULTURELE INFRASTRUCTUUR 10
4.3.3 AANBIEDERS VAN SPORTIEF- EN CULTUREEL AANBOD ZIJN STERK, VITAAL EN WERKEN SAMEN 12
4.3.4 ER WORDEN VERBINDINGEN GELEGD TUSSEN SPORT, CULTUUR EN WELZIJN 12

5. BIJLAGEN 13

5.1 UITVOERINGSPROGRAMMA 2025-2026 14
5.2 TERUGBLIK SPORTNOTA 2019-2022 18
5.3 TERUGBLIK CULTUURNOTA 2019-2022 22
5.4 SAMENVATTING; ENQUÊTE INWONERS 27
5.5 VERSLAG RAADSCOMMISSIE 29

1. VOORWOORD

Door Freek Brouwer
Wethouder van Sport en Cultuur Gemeente Urk

“Onze visie is helder: we willen bijdragen aan gezonde en gelukkige inwoners op Urk.”

Sport- en cultuurnota 2024-2027

Beste inwoners van Urk,

Met trots presenteer ik u de nieuwe sport- en cultuurnota van de gemeente Urk. Sport en cultuur zijn van groot belang voor de gemeente Urk. We kennen een divers en levendig verenigingsleven. De meest beoefende sporten zijn: voetbal, gymnastiek, basketbal, en hapkido. Ook kent Urk een bloeiend amateurkunstklimaat. We staan nationaal bekend om onze vele zangkoren van hoge kwaliteit.
Het verenigingsleven staat of valt met de inzet van vrijwilligers. Ik wil dit moment pakken om mijn dank uit te spreken naar alle vrijwilligers die zich op Urk inzetten, zodat jong en oud kan genieten van sport en cultuur. Met dit nieuwe beleid willen we laten zien dat vrijwilligers niet vanzelfsprekend zijn. En zetten we ons in op het versterken, ondersteunen en verbinden van het verenigingsleven.

In vergelijking met anderen gemeenten wonen op Urk veel jongeren. Daarom hebben jongeren in ons beleid de prioriteit. We geloven in de kracht van participatie en faciliteren in het laagdrempelig beschikbaar maken van betekenisvolle vrijetijdsbesteding. Dit doen we onder andere door het programma DURF, waarin we in gezamenlijkheid werken aan een positieve, gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor onze jongeren.

Urk staat bekend om haar historie en cultuur. Sinds 1939 is Urk eiland-af, maar het eilandgevoel is nog springlevend. Wandelend door het dorp ervaar je de authentieke (visserij)cultuur. Netten liggen te drogen, op de werf wordt gewerkt aan de schepen en om je heen hoor je het Urker dialect. Het erfgoed, in materiële maar ook in immateriële zin, is overal aanwezig. We zetten als gemeente in op het behoud van onze culturele schatten en het beleefbaar maken van dit erfgoed voor inwoners en bezoekers van Urk.

Bij de gemeente Urk is sport- en cultuurbeleid onderdeel van het sociaal domein. Deelname aan sport en cultuur verbindt mensen en geeft ze het gevoel dat ze onderdeel uitmaken van een groep. Ook kan het de fysieke en mentale gezondheid van mensen verbeteren en hun gevoel van algemeen welbevinden versterken. De sociale functie is groot, want tijdens het sporten en beoefenen van een culturele activiteit ontmoet je elkaar. Dat versterkt de lokale samenleving.

In deze nota worden sport- en cultuurparticipatie verbonden. Het gezamenlijk optrekken van beide sectoren maakt dat je van elkaar kunt leren en het aanbod effectiever kunt organiseren. Ook staan we binnen beide sectoren voor gelijke uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van het aantrekken en behouden van vrijwilligers en (bestuurs)leden. Als groeiende gemeente moeten we zorgen voor voldoende faciliteiten, toegankelijkheid en kwaliteit van zowel sport- als cultuurvoorzieningen. We streven ernaar dat onze inwoners, ongeacht hun leeftijd, achtergrond of fysieke mogelijkheden, de kans krijgen om mee te doen met diverse sport- en cultuuractiviteiten. Daarnaast willen we talentontwikkeling stimuleren en ondersteunen, zodat onze lokale sporters en culturele talenten zich kunnen ontwikkelen.

Onze visie is helder: we willen bijdragen aan gezonde en gelukkige inwoners op Urk. Daarom investeren we de komende jaren in moderne faciliteiten, het ondersteunen van lokale verenigingen en culturele organisaties en het stimuleren van samenwerking. Met deze sport- en cultuurnota zetten we een belangrijke stap in de verwezenlijking van onze visie.

Met vriendelijke groet,

Freek Brouwer Wethouder van Sport en Cultuur Gemeente Urk

2. SAMENVATTING

Inleiding
Met deze sport- en cultuurnota geven wij een nieuwe impuls aan sport- en cultuurparticipatie. We behouden de bestaande activiteiten en versterken die waar nodig. Daarnaast stimuleren en faciliteren we nieuwe activiteiten op het terrein van sport en cultuur. Hiermee borgen we de kennismaking met sport en cultuur en kan dit zich kwalitatief ontwikkelen.

Missie
Urk wordt een vitaal dorp met gezonde en actieve inwoners. Van jongs af aan stimuleren we alle inwoners van Urk om kennis te maken met sport en cultuur. Om talenten te ontdekken en deze te blijven ontwikkelen. Onze aanbieders spelen hierin een belangrijke centrale rol. Samen sporten, bewegen en cultuur beoefenen verbindt. In het hele dorp zijn plekken die uitdagen om in beweging te komen en te blijven. Op Urk kan iedereen op zijn of haar manier actief meedoen met sport en cultuur en wordt innovatie gestimuleerd.

Doelen
Om onze missie te laten slagen formuleren we onderstaande doelen. De doelen vertalen we in concrete acties in het uitvoeringsprogramma. Aan deze acties werken we de komende jaren.

Doel 1. Op Urk is er sportief en cultureel aanbod voor iedereen. Kinderen en jongeren hebben hierin prioriteit.
Het mag niet uitmaken wie je bent, of waar je geboren bent om mee te kunnen doen aan sport en cultuur. Dat betekent dat het aanbod breed moet zijn en laagdrempelig. We zetten volop in op kinderen en jongeren; vanuit het principe 'jong geleerd, is oud gedaan'. Door sport en cultuur onder schooltijd aan te bieden, maken we het aanbod ook toegankelijk voor leerlingen die dit van huis uit niet meekrijgen.

Doel 2. Urk heeft een veilige en laagdrempelige sportieve en culturele infrastructuur
We willen dat er voor elke inwoner voldoende en toegankelijke mogelijkheden zijn om sport en cultuur te beoefenen en beleven. Dit betekent dat we investeren in het onderhouden en verbeteren van bestaande accomodaties en het creëren van nieuwe locaties. Urk groeit en ruimte komt steeds meer onder druk te staan. Daarom werken we samen en maken we slimme verbindingen. Urk staat bekend om zijn cultuurhistorie, zowel in materiële als in immateriële zin. Dit erfgoed is zichtbaar en beleefbaar. Initiatieven gericht op het overbrengen van het "Verhaal van Urk" worden gefaciliteerd en ondersteund.

Doel 3. Aanbieders van sportief en cultureel aanbod zijn sterk, vitaal en werken samen
Een belangrijk punt de komende jaren is het investeren in kwalitatief sterke aanbieders die toegankelijk en veilig voor iedereen zijn. We ondersteunen verenigingen en vrijwilligers om te professionaliseren en zetten in op kennisdeling, samenwerking en waardering.

Doel 4. Sport, cultuur, gezondheid en welzijn zijn verbonden
Sport- en cultuurparticipatie hebben allebei een bewezen positieve invloed op het welzijn en de gezondheid van inwoners. Het doel is dat inwoners zo lang mogelijk fysiek en mentaal vitaal blijven en meedoen in de samenleving. We zetten in op initiatieven die door middel van sport of cultuur, het welzijn van inwoners van Urk vergroten.

3. INLEIDING

3.1 Nieuwe nota als basis voor sport- en cultuur Urk

In 2019 werden zowel de sport- als de cultuurnota vastgesteld. Voor sport was dit de tweede keer dat er een beleidsnota gemaakt werd. Voor cultuur was er sinds 1996 geen beleidsnota meer opgesteld. Het werken met gericht beleid is dus redelijk nieuw maar heeft positieve effecten. Het zetten van sport en cultuur op de agenda van Urk geeft houvast aan de uitvoering.

Nu pakken we de kans om de velden aan elkaar te verbinden. Met als resultaat deze nota. Een gezamenlijke nota op hoofdlijnen en een uitvoeringsplan vanuit het principe 'Samen, tenzij'. Dat betekent dat er naast gezamenlijke actiepunten ook ruimte is voor onderwerpen voor specifiek één beleidsveld.

3.2 Doelgroep nota sport en cultuur

Deze nota richt zich op het gemeentelijk beleid over sport en cultuur en hoe wij onze inwoners en verenigingen het beste kunnen faciliteren. De wensen op het gebied van sport en cultuur zijn oneindig. Helaas zijn de mogelijkheden en middelen van de gemeente dat niet. Daarom moeten we keuzes maken; wat doen we wel en wat niet? Welke doelgroep heeft daarin prioriteit? Wij vinden het belangrijk dat sport- en cultuurparticipatie mogelijk is voor iedere inwoner van Urk. Daarom zetten we met deze nota in op het breed toegankelijk en bereikbaar maken van sport en cultuuraanbod. Zo kan iedere inwoner van Urk profiteren van de gezondheidswinsten die dat oplevert. Hiervoor zoeken we de samenwerking met het sociaal en ruimtelijke domein. Met extra nadruk op de doelgroep kinderen en jongeren. Het mag niet uitmaken waar een kind opgroeit of wie de ouders zijn, voor de kansen die ze krijgen. Door kinderen al vanaf hun jeugd breed in aanraking te brengen met sport en cultuur, doen ze als ze eenmaal volwassen zijn beter mee in de samenleving.

3.4 Overeenkomsten sport- en cultuurbeleid

Sport en cultuur worden vaak beschouwd als twee verschillende werelden. Maar er zijn veel overeenkomsten, wat samen optrekken logisch maakt. Zo kunnen we de benodigde faciliteiten, financiële middelen en formatie effectiever en efficiënter inzetten. Overeenkomsten zijn:

Veel sport- en cultuuraanbieders staan voor dezelfde uitdagingen.
Bijvoorbeeld terugtrekkende ledenaantallen, aantrekken van jongere leden, bestuur vraagstukken, vrijwilligersbeleid en accommodatiegebruik. Door samen te werken aan deze uitdagingen leren we van elkaar, delen kennis en organiseren gezamenlijk initiatieven.

Sport- en cultuurparticipatie hebben allebei een positieve invloed op identiteit en gezondheid.
Deze positieve invloed wordt steeds vaker als middel ingezet in het brede welzijnsbeleid. Het maakt in principe niet uit of iemand actief is op het gebied van sport of van cultuur. Deze vormen van vrijetijdsbesteding leveren allebei gezondheidswinst op.

Efficiënter inzetten van budgetten en formatie.
Urk is in verhouding een kleine gemeente, waar de behoefte aan verschillende mogelijkheden voor sport- en cultuurbeoefening groeit. Door het beleid samen te organiseren zetten we budgetten, formatie en ruimtes efficiënter en effectiever in.

Financiering vanuit fondsen en ook de Rijksoverheid wordt steeds vaker aan elkaar verbonden.
Denk aan de Brede Regeling Combinatiefunctionaris, Lokaal Sport- en Cultuurakkoord en het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Samenwerking geeft kansen om het aanbod effectiever te organiseren.
De faciliteiten (ruimte, geld, tijd) op het gebied van sport en cultuur zijn op Urk beperkt. Net als de mogelijkheden om uit te breiden. Door samen te werken op het gebied van bijvoorbeeld accommodaties, kennisdeling, marketing, promotie en het aanvragen van subsidies vergroten we de kansen dat initiatieven doorgaan.

De laatste jaren toonden aan dat het samen organiseren van activiteiten en evenementen positieve gevolgen heeft.
Dit bleek vooral binnen het DURF-verband. Bijvoorbeeld op het gebied van netwerkvorming, bereik van verschillende doelgroepen en het vergroten van organisatiekracht. Ook het leren van elkaar en elkaars strategieën is van meerwaarde. Deze samenwerking leidt tot nieuwe en creatieve concepten die tot de verbeelding spreken.

3.5 Totstandkoming sport- en cultuurnota

Deze nota is op interactieve wijze tot stand gekomen. Tijdens het proces zijn sport- en cultuuraanbieders, welzijnsorganisaties, onderwijs, inwoners en raad/ commissieleden betrokken.

- Sport- en cultuuraanbieders door middel van twee werksessies.
- Welzijnsorganisaties en onderwijs door middel van DURF- kick off sessie.
- Inwoners door middel van een enquête (bijlage 5.4).
- Raads-/ commissieleden door middel van een werkbezoek aan verschillende multifunctionele centra in Nederland.
- Raadsleden door middel van een presentatie en meedenksessie in de commissievergadering.
- Het eerste concept van de sport- en cultuurnota is gepresenteerd aan DURF en verschillende andere beleidsafdelingen van de gemeente Urk.

3.6 Werkwijze

In deze nota staat beschreven wat de gemeente in hoofdlijnen de komende jaren wil bereiken. De nota is gebaseerd op resultaten van het eerder gevoerd beleid, maatschappelijke ontwikkelingen en actuele ambities van de gemeente. De nota vormt de kapstok voor de nadere invulling van het beleid voor de komende jaren: wat gaan we doen/bereiken binnen elke beleidslijn?

Daaronder valt een uitvoeringsprogramma dat iedere twee jaar wordt vastgesteld door het college. De input voor het uitvoeringsprogramma halen we op bij de sector. Daarnaast zetten we iedere vier jaar een vragenlijst uit onder inwoners van Urk om de sport- en cultuurdeelname te meten en ervaringen op te halen. Dit geeft ons een beter beeld van het gebruik van de sportieve en culturele infrastructuur. Door dit vierjaarlijks te onderzoeken kunnen we trends ontdekken en bijsturen. De sport- en cultuurenquête volgt op de vragenlijst die wordt uitgezet onder jongeren binnen het programma DURF.

Deze nota wordt vastgesteld voor twee jaar. Sport en cultuur maken vanaf 2027 onderdeel uit van het beleidsplan Sociaal Domein. Dit is ook het geval bij bijvoorbeeld het beleid op onderwijs, gezondheid, jeugd en participatie. Het beleidsplan sociaal domein wordt iedere 4 jaar door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen het tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma worden concrete acties beschreven.

3.7 Afbakening

Sport en cultuur zijn veelomvattende terreinen. Er bestaan verschillende ideeën over wat er wel en niet onder sport- en cultuurbeleid hoort. Daarom is de afbakening van deze nota belangrijk.

Sport- en cultuur maken onderdeel uit van veel verwante beleidsterreinen. Zo speelt het een rol binnen onderwijs, gebiedsontwikkeling en preventie. Toekomstig beleid waarin sport en cultuurbeoefening een rol speelt, moet aansluiten op de doelen die in deze nota beschreven staan.

Deze nota richt zich op sport en cultuurparticipatie en alles wat ervoor nodig is om dat te realiseren.

Sportbeleid

Onder het gemeentelijke sportbeleid valt bewegen en breedtesport. Breedtesport omvat alle vormen van sport en bewegen op lokaal niveau die niet beroepsmatig of op topsportniveau worden beoefend. Breedtesportactiviteiten zijn laagdrempelig en richten zich voornamelijk op jeugd, senioren, inactieven en inwoners met een laag inkomen, een beperking en/of een chronische aandoening. Deze nota beschrijft onder andere de rol van sport- en beweegaanbieders. Het gaat hierbij om het verenigingsleven en commerciële aanbieders. Ook zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren om sport en bewegen als middel in te zetten.
De wettelijke verplichtingen van gemeenten op het gebied van bewegen en sporten zijn beperkt. Sport heeft alleen een wettelijke taak op het gebied van bewegingsonderwijs. Wij zijn verplicht om te zorgen voor voldoende- en adequate accommodaties voor bewegingsonderwijs. Zo kan iedere leerling van het primair- en secundair onderwijs voldoen aan de bewegingsonderwijs uren.

Cultuurbeleid

Ook cultuur is een veelomvattend begrip. Een aantal verwante sectoren zijn: monumentenbeleid, archeologie, economie, onderwijs, recreatie, toerisme, evenementen en accommodatiebeleid. Dit heeft in meer of mindere mate een relatie met cultuurbeleid. Het zijn ook op zichzelf staande beleidsterreinen met of zonder aparte beleidsdocumenten. Gemeenten zijn niet verplicht om beleid voor cultuur vast te stellen. Wij kiezen er in de gemeente Urk voor om dat wél te doen. Juist omdat de kennismaking met cultuur voor een kind meestal dicht bij huis begint. In de klas, de bibliotheek of bij cultuuraanbieders.

4. VISIE, MISSIE EN DOELEN

4.1 Visie

“Urk is een erkend sport- en cultuurdorp dat uitnodigt tot sporten, bewegen en het beoefenen en beleven van cultuur in een toegankelijke en stimulerende omgeving. Dit met een duurzame infrastructuur en een rijk en divers aanbod voor alle Urkers. Zo dragen we bij aan gezonde en gelukkige inwoners”.

4.2 Missie

Urk wordt een vitaal dorp met gezonde en actieve inwoners. Van jongs af aan stimuleren we alle inwoners van Urk om kennis te maken met sport en cultuur. Om talenten te ontdekken en deze te blijven ontwikkelen. Onze aanbieders spelen hierin een belangrijke centrale rol. Samen sporten, bewegen en cultuur beoefenen en beleven verbindt. In het hele dorp zijn plekken die uitdagen om in beweging te komen en te blijven. Op Urk kan iedereen op zijn of haar manier actief meedoen met sport en cultuur en wordt innovatie gestimuleerd.

4.3 Doelstellingen

Deze nota richt zich op onderstaande vier doelen. Hieronder wordt beschreven hoe we de komende jaren aan deze doelstellingen willen werken. In het uitvoeringsprogramma wordt dit nog nader gespecificeerd naar activiteiten.

4.3.1 Op Urk is er een sportief- en cultureel aanbod voor iedereen. Jongeren hebben hierin prioriteit.

Op Urk stimuleren we om van jongs af aan te beginnen met sport en cultuur

We geloven in het principe “jong geleerd, is oud gedaan” en de preventieve waarde van sport en cultuur. Daarom heeft het stimuleren van sport- en cultuurdeelname bij kinderen en jongeren voor ons prioriteit.

In het primair onderwijs komen leerlingen in aanraking met sport en cultuur

Bij zowel sport als cultuur ligt onze prioriteit bij het primair onderwijs. Zo krijgt ieder kind op Urk de kans om zijn of haar interesses en talenten te ontdekken. En de waarde van sport en cultuur te ontdekken en zo het hele leven lang mee te dragen.

Het aanbod op Urk is inclusief, toegankelijk en bereikbaar
Het deelnemen aan sport en cultuur moet voor iedere inwoner van Urk bereikbaar zijn. Daarom zetten wij in op betaalbare mogelijkheden, ook voor kwetsbare groepen. Het aanbod op het gebied van sport- en cultuur wordt centraal verzameld en bekend gemaakt. Ook onderzoeken we de fysieke toegankelijkheid van sport- en cultuurdeelname. Zodat ook inwoners met een beperking kunnen deelnemen. We maken inzichtelijk welk aanbod er is voor mensen met een beperking.

Urk biedt sportieve en culturele mogelijkheden voor wie zich op dit gebied verder wil ontplooien en excelleren
Urk is in verhouding een kleine gemeente. Maar dit zegt niets over het talent dat op Urk aanwezig is. We onderzoeken de mogelijkheden om dit talent op Urk verder te laten ontwikkelen. Is dit niet mogelijk binnen de gemeentegrenzen? Dan kijken we naar de mogelijkheden buiten de gemeentegrenzen.

De deelname aan het vrijetijdsaanbod gaat omhoog
Professionele vrijetijdsbesteding is een van de pijlers binnen het programma DURF. Een zinvolle invulling van vrije tijd werkt beschermend voor kinderen en jongeren. Het verhoogt hun welbevinden en voorkomt risicogedrag. Daarom zetten wij in op een gezonde omgeving en begeleiding door professionals of getrainde vrijwilligers die daarbij als rolmodel kunnen dienen. Focuspunt hierbij is het inzetten op blijvende sport en cultuurdeelname. Ook in de (puber)leeftijd waarin concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding (bijbaan, school, vrienden enzovoort) toeneemt. Naast de DURF-vragenlijst die wordt afgenomen op het voortgezet onderwijs, monitoren we de algehele sport en cultuurdeelname op Urk door het uitzetten van een vierjaarlijkse enquête. We weten zo waar de voorkeuren van onze inwoners liggen en kunnen hier via het uitvoeringsprogramma op inzetten.

4.3.2 Urk beschikt over een veilige en laagdrempelige sportieve en culturele infrastructuur
Faciliteiten
Op Urk wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid tot het inzetten van multifunctionele gebouwen waar jong en oud kan bewegen en cultuur maken
De ruimte op Urk is beperkt, terwijl het aantal inwoners groeit en er meer behoefte is aan sport- en cultuurfaciliteiten. De huidige faciliteiten, komen door het verdwijnen van een aantal gebouwen steeds meer onder druk te staan. Daardoor zetten we bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gebouwen in op een multifunctionele en snelle inzet. Dit heeft verschillende voordelen zoals een continue benutting van het gebouw, efficient gebruik van faciliteiten en het samenbrengen van verschillende doelgroepen. Bij de ontwikkeling van de sporthal in de Zeeheldenwijk onderzoeken we of een multifunctionele inzet, ook met welzijnspartijen, mogelijk is. En of we faciliteiten kunnen toevoegen om de sporthal in te zetten voor culturele repetities en evenementen.

Er is een breed scala aan voorzieningen aanwezig, aansluitend bij de wensen en behoeften van inwoners
Door de groei van Urk wordt de samenstelling van Urk steeds diverser. Zo ook de behoeftes op het gebied van sport en cultuur. We zetten met deze Sport- en Cultuurnota in om ruimte te creëren voor deze nieuwe behoeftes. Bijvoorbeeld door het openstellen van de subsidieregeling voor 'Lokale initiatieven en Experiment'.

Als er op Urk geen passende ruimte is voor bepaalde initiatieven onderzoeken we mogelijkheden in de regio
Urk is in verhouding een kleine gemeente, maar Urk is groot in zijn ambitie en talent. Hierdoor staan de faciliteiten op Urk soms onder druk. Omdat ze vol zijn, of omdat ze niet voldoen aan de vraag. Om inwoners en organisaties van Urk wel de ruimte te kunnen geven is samenwerking in de regio belangrijk. Daarom zetten wij in op goed contact met zowel buurtgemeenten, de provincie, als de stedelijke regio. Is er op Urk geen geschikte ruimte voor een bepaald initiatief en past het wel goed binnen de beleidsdoelstellingen? Dan wordt er gekeken of het initiatief binnen de regio wel ontwikkeld kan worden.

Openbare ruimte
Op Urk is de openbare ruimte ingericht op een manier zodat je wordt uitgedaagd om te gaan sporten, bewegen en culturele activiteiten te ondernemen en beleven
We willen op Urk drempels voor het beoefenen van sport en cultuur zoveel mogelijk wegnemen. Het beoefenen van sport en cultuur hoeft niet afhankelijk te zijn van aansluiting bij een organisatie of vereniging. Daarom maken we sport en cultuur zichtbaar in de openbare ruimte en maken we deelname hieraan tijdsonafhankelijk. Dit doen we bijvoorbeeld door het aanleggen van beweegroutes en het plaatsen van kunst in de openbare ruimte.

Met sport en cultuur verbeteren we de leefbaarheid in de wijken
De fysieke leefomgeving is voor iedereen toegankelijk. We zetten daarom in op het vergroten van het aanbod van sport en cultuur in de openbare ruimte. Zo kunnen inwoners van Urk laagdrempelig meedoen en actief bekend raken met sport en cultuur. Voor sport en cultuur in de openbare ruimte is het niet nodig om een kaartje te kopen of lid te zijn van een bepaalde organisatie. Door sport en cultuur hier breed beschikbaar te maken, verlagen we de drempels voor sport en cultuurdeelname. De vorm kan heel divers zijn: speeltuinen, sportvelden, uitdagende routes, kunstwerken, muurschilderingen, landmarks, monumenten, plekken om te herdenken of te herinneren, enzovoort.

Cultureel erfgoed
Door het behouden van, zichtbaarder en beleefbaar te maken van cultureel erfgoed vertellen we het verhaal van Urk en dragen dat over aan toekomstige generaties.
Urk staat bekend om zijn culturele erfgoed. Zowel in materiele vorm als in immateriele vorm. Cultureel erfgoed is een breed onderwerp. Deels is dit onderwerp al geborgd in de erfgoedverordening, het archeologie beleid en het museumbedrijfsplan (in voorbereiding). In deze nota richten wij ons op het vertellen van het Verhaal van Urk. Erfgoed is een belangrijke drager van identiteit. En deze identiteit willen we overdragen aan toekomstige generaties. Dit noemen we het verhaal van Urk. Door het behouden van, zichtbaarder en beleefbaar te maken van cultureel erfgoed vertellen we het verhaal van Urk. En dragen we het over aan toekomstige generaties. Culturele initiatieven die gericht zijn op het overbrengen van het verhaal van Urk proberen we te ondersteunen en faciliteren.

4.3.3 Aanbieders van sportief- en cultureel aanbod zijn sterk, vitaal en werken samen

Inwoners worden gestimuleerd om een actieve rol te spelen in het verenigingsleven

De maatschappij is de laatste decennia veranderd. Mensen worden individualistischer, zijn meer gericht op consumeren en de werk/ privé balans is veranderd. Hiermee neemt de tijd die mensen kunnen steken in het verenigingsleven af. Dit is terug te zien in zowel de ledenaantallen van de verenigingen als in het aantal betrokken vrijwilligers. Dit terwijl verenigingen van grote waarde zijn. Verenigingen dragen bij aan het leren van normen en waarden en zorgen voor sociale binding. Inwoners die zich actief inzetten voor een vereniging voelen in grotere mate dat zij bijdragen aan de samenleving. Dat gevoel zorgt vervolgens voor voldoening en betekenisgeving in het leven. Daarom zetten wij met deze nota in op initiatieven die het aantrekkelijk maken om bij een vereniging betrokken te zijn en onderzoeken we manieren waarop we verenigingen praktisch kunnen ondersteunen en vrijwilligers de waardering kunnen geven die zij verdienen.

Samenwerking en kennisdeling tussen partners wordt gestimuleerd

Verenigingen staan voor dezelfde uitdagingen en kunnen veel van elkaar leren. Daarom organiseren we bijeenkomsten gericht op samenwerking en kennisdeling. Hier delen verenigingen waar ze mee bezig zijn, waar ze tegen aanlopen en waar ze ondersteuning bij nodig hebben. Wij onderzoeken of deze mogelijkheden voor ondersteuning er al zijn (bijvoorbeeld via Sportservice Flevoland of Kunstlink) of faciliteren in deze ondersteuningsbehoefte via het budget 'Professionalisering en Kennisdeling verenigingen'. Ook onderzoeken we in samenspraak met het veld of er behoefte is aan een verenigingsondersteuner en wat de rol van deze persoon zou moeten zijn.

Op Urk is er een goede samenhang en samenwerking tussen de diverse aanbieders, onderwijs, bedrijven en de gemeente

Om dit te bereiken organiseren we ontmoetingen tussen de verschillende partijen. Initiatieven koppelen we waar mogelijk aan elkaar. Bij subsidieaanvragen hebben aanvragen vanuit een samenwerkingsverband voorrang.

4.3.4 Er worden verbindingen gelegd tussen sport, cultuur en welzijn

Gezamenlijk werken we aan een gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor Urker jongeren (DURF).

Binnen het programma DURF werken we aan een veilige, gezonde en kansrijke leefomgeving. Een van de beschermende factoren is professioneel begeleide vrijetijdsbesteding. Samen met partners werken we aan toegankelijk, laagdrempelige, professionele en bereikbare vrijetijdsvoorzieningen. In het programmateam van DURF zijn de beleidsambtenaren sport, cultuur en welzijn vertegenwoordigd om initiatieven te stimuleren en aan elkaar te verbinden.

De samenwerking met het sociaal domein wordt gezocht en benut. Zodat er ook voor kwetsbaren sportief- en cultureel aanbod is

Met sport- en cultuurbeleid wordt ingezet op een brede deelname aan sportieve en culturele activiteiten. Het zorg- en welzijnsbeleid is vooral gericht op het ondersteunen van mensen met een hulpvraag. Maar beide beleidssectoren delen ook een doelstelling; zorgen dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen (blijven) doen aan het maatschappelijke leven. Er gebeurt op Urk al van alles op dit gebied. Bijvoorbeeld binnen het programma DURF, maar ook vanuit programma's zoals Urk Mit Eenkanger en het beweegteam vanuit Caritas. Met het wekelijkse interne 'Werkplaats' overleg is er een overlegstructuur tussen de beleidsadviseurs Sociaal Domein (onder andere onderwijs, jeugd, participatie, algemene voorzieningen, sport, cultuur en anderen). Hiermee borgen we kennisdeling en zijn de lijntjes kort om initiatieven aan elkaar te verbinden. Met de subsidieregeling "Lokale initiatieven en experiment' willen we het mogelijk maken om meer projecten op te zetten met een verbinding tussen sport, cultuur en het sociaal domein. Door te experimenteren in pilotprojecten leren we samen wat wel en niet werkt. Van daaruit bouwen we het steeds verder uit.

5. BIJLAGEN

5.1 UITVOERINGSPROGRAMMA

2025-2026

Doel 1. Op Urk is er een sportief- en cultureel aanbod voor iedereen

- **Op Urk stimuleren we om van jongs af aan te beginnen met sport en cultuur.**
  - We organiseren iedere vakantie een sport- en cultuurweek. Er vinden dan sportieve en culturele activiteiten plaats. Deze zijn vrij toegankelijk, gratis of voor een beperkt tarief.
- **In het primair onderwijs komen leerlingen in aanraking met sport en cultuur.**
  - Scholen voeren de DURF-interventie Urban Sport en Zwemvaardigheid uit binnen de schoolklassen 5 tot en met 8.
  - Op Urk doen we mee aan de provinciale leerlijn CultuurPLUS. Hier kunnen alle scholen gebruik maken van een menukaart met culturele activiteiten georganiseerd op Urk en in de regio.
    In het schooljaar 2024 en 2025 wordt het project Cultuur in de Klas uitgevoerd. Scholen krijgen de mogelijkheid om 6 weken lang een beroepskracht cultuur in te schakelen voor de uitvoering van een project beeldende kunst of muziek.
- **Het aanbod op Urk is inclusief, toegankelijk en bereikbaar.**
  - Er wordt meer bekendheid gegeven aan het Kindpakket bij sport- en cultuuraanbieders en aan inwoners. Dit doen we in jaargesprekken, via folders, de website en advertenties in het Urkerland.
  - Er worden twee pop-up sport- en cultuurcontainers geplaatst. Deze kunnen voor een periode worden gebruikt door sport- en cultuuraanbieders om sport en cultuur laagdrempelig aan te bieden en dicht bij de inwoners te brengen.
  - Vanaf 2025 gaat de zorgplicht van gemeenten voor bibliotheken in. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voldoende en volwaardige bibliotheken. Gemeenten moeten faciliteren en erop toe zien dat bibliotheken de 5 maatschappelijke functies van de bibliotheek kunnen uitvoeren. Dat zijn: kennis en informatie beschikbaar stellen, mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie, stimuleren om te lezen, ontmoetingen en debatten organiseren, mensen laten kennismaken met kunst en cultuur. Met de structurele subsidiebeschikking stellen wij de bibliotheek in staat om aan deze taken te voldoen.
  - Het aanbod voor inwoners met een beperking wordt verzameld en inzichtelijk gemaakt voor inwoners van Urk. Het aanbod wordt bekend gemaakt bij het maatschappelijk veld op Urk zodat hier gemakkelijk naar verwezen kan worden.
- **Urk biedt sportieve en culturele mogelijkheden voor wie zich op dit gebied verder wil ontplooien en excelleren.**
  - Door de deelname van de gemeente Urk aan de Stedelijke Cultuurregio Zwolle en Cultuurregio Flevoland maken we het mogelijk om ontwikkelkansen binnen de regio te benutten gericht op het ontwikkelen van Urker talent. Een voorbeeld hiervan is het hybride productiehuis VAKTOR en Carte Blanche.
  - Gemeente Urk zoekt binnen haar eigen bedrijfsvoering naar kansen voor professionele jonge kunstenaars om zich te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door kunstenaars relatiegeschenken te laten ontwikkelen en een rol te laten spelen bij initiatieven rondom kunstwerken in de openbare ruimte.
  - Ieder jaar wordt er een sport en cultuurverkiezing georganiseerd. Met daarin prijzen op verschillende onderdelen. Dit wordt een jaarlijks feestelijk moment waarin we het talent op Urk vieren en de mogelijkheden op dit gebied breed kenbaar maken aan de inwoners van Urk. De Urker verhalenprijs, kunstprijs en muziekprijs worden hierin opgenomen.
- **De deelname aan het vrijetijdsaanbod gaat omhoog.**
  - Aanbod op het gebied van sport en cultuur wordt zichtbaar gemaakt en gepromoot via de DURF app en de socials van DURF.
  - Updaten en digitaliseren van het sport- en cultuurboek om zo ook het aanbod 28 jaar en ouder bekend en inzichtelijk te maken.
  - De mogelijkheden op het gebied van sport en cultuur worden zichtbaar gemaakt aan de inwoners van Urk. Bijvoorbeeld door activiteiten in de openbare ruimte; georganiseerd door sport- en cultuurcoaches en de pop-up sport en cultuurcontainers.
  - Vanaf 2024 meten wij iedere vier jaar de deelname aan het vrijetijdsaanbod op Urk zodat we dit beter in kaart krijgen.

Doel 2. Urk beschikt over een veilige en laagdrempelige sportieve en culturele infrastructuur

Faciliteiten

- **Op Urk wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid tot het inzetten van multifunctionele gebouwen waar jong en oud kan bewegen en cultuur kan maken.**
  - We onderzoeken de mogelijkheid om in de nieuwe sporthal in de Zeeheldenwijk ook ruimte te creëren voor welzijnspartijen en culturele partijen voor repetities en uitvoeringen.
  - FlevoMeer bibliotheek Urk zoekt samenwerking met maatschappelijke en culturele partijen op Urk. Bijvoorbeeld door het faciliteren van ruimte aan het juridisch loket, financieel spreekuur en evenementen van SCAB.
  - Ieder kwartaal vindt er een overleg plaats tussen beleidsambtenaren sport, cultuur en gebouwenbeheer. Hier bespreken we wensen en mogelijkheden als het gaat om gebouwen.
- **Er is een breed scala aan voorzieningen aanwezig, aansluitend bij de wensen en behoeften van inwoners.**
  - Op basis van de vierjaarlijkse enquête halen we wensen over sport en cultuur op en onderzoeken of deze op Urk gerealiseerd kunnen worden.
  - De samenstelling van Urk wordt steeds diverser. Door middel van de subsidieregeling voor 'Lokale initiatieven en Experiment' krijgt het veld de mogelijkheid om te innoveren en nieuwe paden te verkennen.
- **Als er op Urk geen passende ruimte is voor bepaalde initiatieven worden mogelijkheden in de regio onderzocht.**
  - Gemeente Urk is aangesloten bij de Cultuurregio Zwolle en Cultuurregio Flevoland. Zodat we als kleine gemeente kunnen profiteren van (boven)regionale voorzieningen.

Openbare ruimte

- **Op Urk is de openbare ruimte ingericht op een manier zodat zowel de inwoner als bezoeker uitgedaagd wordt om te gaan sporten, bewegen en culturele activiteiten te ondernemen.**
  - Er zijn twee pop-up containers geplaatst in de openbare ruimte. Deze kunnen voor een periode worden gebruikt door sport- en cultuuraanbieders om sport en cultuur zo laagdrempelig en dicht bij de inwoner te brengen.
  - Kunstzinnige projecten in de openbare ruimte stimuleren we. Bijvoorbeeld jonge kunstenaars die aan de slag gaan met kotteronderdelen. Als herinnering aan de sanering van veel kotters en als trots op de visserijsector van Urk.
  - Bij initiatieven in de openbare ruimte onderzoeken we of beeldende kunst hierop een aanvulling kan leveren. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van street-artprojecten zoals bij de Strandkiosk.
- **Met sport en cultuur verbeteren we de leefbaarheid in de wijken.**
  - Jongerenwerkers sport en cultuur (Caritas) zijn zichtbaar en actief in de wijk en dragen daarmee bij aan leefbaarheid.

Cultureel erfgoed

- **Door het behouden van, zichtbaarder en beleefbaar maken van cultureel erfgoed vertellen we het verhaal van Urk en dragen dat over aan toekomstige generaties.**
  - Inwoners en bezoekers maken kennis met het verhaal van Urk. Dit doen we door bij historische locaties de geschiedenis van Urk zichtbaar en beleefbaar te maken. Bijvoorbeeld door het plaatsen van informatieborden of andere middelen om het verhaal te vertellen.
  - Ondersteuning bieden aan initiatieven die het 'Verhaal van Urk' overbrengen op nieuwe generaties.
  - Gemeentelijk museum 'Het Oude Raadhuis' herbergt de collectie die het 'Verhaal van Urk' vertelt en maakt de geschiedenis van Urk beleefbaar voor een breed publiek.
  - We doen als gemeente mee aan het samenwerkingsverband Nedersaksisch. Hierin worden initiatieven op het gebied van Nedersakisch gedeeld en samenwerkingsmogelijkheden verkend.
  - Stimuleren van samenwerking tussen verschillende organisaties actief op het gebied van cultureel erfgoed. Er was sprake van een overlegverband, de 'cultuurkoepel'. Hierin waren een groot aantal van de culturele organisaties op Urk verbonden. De gemeente had geen rol in dit overlegverband. Door corona werd het samenkomen moeilijker. Vanuit de gemeente starten we een tweejaarlijks overleg op het gebied van erfgoed. Het doel is om ervaringen te delen en nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Doel 3. Aanbieders van sportief- en cultureel aanbod zijn sterk, vitaal en werken samen

- **Inwoners worden gestimuleerd om een actieve rol te spelen in het verenigingsleven.**
  - We organiseren de DURF Academie. Hier kunnen verenigingen zich bij aansluiten en jongeren de mogelijkheid geven een professionele rol te vervullen binnen hun verenigingen tegenover een financiële tegemoetkoming. Zo dragen we bij aan de betrokkenheid van jongeren bij verenigingen en het vrijwilligerstekort binnen verenigingen.
  - Om jongeren langer betrokken te houden bij verenigingen zetten we met de DURF Academie in op vrijwilligerswerk en talentontwikkeling binnen de vereniging.
  - We zijn trots op alle vrijwilligers die zich inzetten binnen de verenigingen op Urk. Ieder jaar kunnen alle verenigingen één vrijwilliger aandragen voor een extra waardering.

- **Samenwerking en kennisdeling tussen partners wordt gestimuleerd.**
  - Tweemaal per jaar organiseren we een bijeenkomst rondom dit thema om behoeftes en wensen op te halen.
  - Er wordt een subsidieregeling 'Professionalisering en Kennisdeling verenigingen' opengesteld. Op basis van de opgehaalde wensen wordt bepaald hoe deze regeling wordt ingezet, bijvoorbeeld voor het inzetten van een fondsenwerver of subsidieadviseur.
  - In samenspraak met het veld wordt onderzocht wat de behoefte aan ondersteuning is. Bijvoorbeeld in de vorm van een verenigingsondersteuner. De verenigingsondersteuner zet zich in voor samenwerking binnen het veld, is vraagbaak en ondersteunt bij de realisering van initiatieven.

- **Op Urk is er een goede samenhang en samenwerking tussen de diverse aanbieders, onderwijs, bedrijven en de gemeente.**
  - In de werkgroep ‘DURF doet mee’ worden sport en cultuurpartners verbonden aan professionals uit de preventie, welzijns- en onderwijssector.
  - In het LEA overleg is DURF een vast agendapunt. Hier worden ook de wensen op het gebied van sport, cultuur en onderwijs besproken.

Doel 4. Er worden verbindingen gelegd tussen sport, cultuur en welzijn.

- **Gezamenlijk werken we aan een gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor Urker kinderen en jongeren.**
  - Op basis van de DURF-vragenlijst die wordt uitgezet onder jeugd op Urk wordt gewerkt aan een kansrijke, veilige en gezonde leefomgeving voor jeugd. Partners kunnen hiervoor met interventieplannen financiering vragen voor initiatieven die hieraan bijdragen.
- **De gemeente faciliteert en stimuleert samenwerking tussen sport, cultuur en welzijn.**
  - Een keer per twee jaar wordt er een breed overleg sociaal domein georganiseerd. Hiervoor worden alle partijen op het gebied van sport, cultuur, gezondheid en welzijn uitgenodigd en door middel van een inspirerende sessie gewerkt aan voor gemeente Urk relevante thema’s.
- **De samenwerking met het sociaal domein wordt gezocht en benut. Zodat er ook voor kwetsbaren sportief en cultureel aanbod is.**
  - De gemeente faciliteert initiatieven op het gebied van sport en cultuur die een bijdrage leveren aan zelfredzaamheid, preventie en kwetsbare doelgroepen. Waar mogelijk wordt de meerwaarde van sport en cultuur gezocht in thema's uit de Brede SPUK regeling (looptijd tot en met 2026). De thema's zijn; Terugdringen Gezondheidsachterstanden, Kansrijke Start, Mentale Gezondheid, Aanpak overgewicht en obesitas, Valpreventie, Leefomgeving, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, Vroeg signalering Alcoholproblematiek, Versterken sociale basis, Mantelzorg, Eén tegen Eenzaamheid en Welzijn op recept.

5.2 TERUGBLIK SPORTNOTA

2019-2022

In de sportnota 2019-2022 staan onderstaande doelstellingen. Bij elke doelstelling geven we aan of deze wel, niet of deels behaald is. Daarnaast zijn er een aantal extra zaken gerealiseerd, die destijds niet als doelstelling waren vastgesteld.

- *Doelstelling behaald*
- *Doelstelling gedeeltelijk behaald*
- *Doelstelling niet behaald*

Doelstelling 1: Stimuleren sportdeelname onder diverse doelgroepen

Senioren

- Stimuleren en versterken aanbod onder kwetsbare doelgroepen als ouderen, mensen met een beperking en/of chronisch zieken.
- Vergroten en stimuleren sportaanbod voor senioren.

Jeugd

- Continueren sport-, spel- en beweegweek.
- Stimuleren sport en bewegen op scholen met oog voor de inactieve jeugd.
- Buurtsportcoaches hebben een grote sociale rol in de wijk en stimuleren een omgeving waarin jongeren en doelgroepen de mogelijkheid krijgen om zich in te zetten als begeleider (LSR-cursus), zodat deze de buurtsportcoach kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van activiteiten en evenementen.
- Buurtsportcoaches meten de beweegvaardigheid middels de MQ schooltest.

Mensen met een beperking en chronisch zieken

- Vergroten en stimuleren sportaanbod voor mensen met een beperking
- Sportverenigingen worden gestimuleerd tot het opzetten en integreren van aanbod waar sportactiviteiten voor de kwetsbare doelgroep (senioren, mensen met een beperking/chronische aandoening) worden aangeboden. Sportverenigingen die zich voor deze groepen openstellen en een sportaanbod verzorgen, worden ondersteund en kunnen hiervoor incidenteel gebruik maken van een stimuleringssubsidie vanuit de gemeente. De stimuleringsregeling heeft een beperkt budget en moet actief voor de inactieve doelgroep worden ingezet.
- De gemeente Urk zet zich in om sport toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. De basismaterialen voor aangepast sporten, zoals een sportrolstoel, komen in aanmerking voor een vergoeding vanuit de WMO. Bij specialistische materialen zoals een sportprothese of een handbike wordt per situatie gekeken naar de mogelijkheden.

Minima-inkomens

- Mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm kunnen voor kinderen van 4 tot 18 jaar gebruik maken van het ‘kind pakket’. Hiermee wordt ook voor de minimagezinnen sport en cultuur toegankelijk gemaakt.

Doelstelling 2: Versterking en ontwikkeling van de sportaccommodaties

- Behouden en uitbreiden van de sportinfrastructuur. De doelstellingen rondom sportaccommodaties worden behaald in samenwerking met diverse partijen, zoals SSU, sportaanbieders en de gemeente Urk.
- Er komt onderscheid in tariefstelling voor het gebruik van de sportaccommodaties, zodat verenigingen met een aantrekkelijk tarief kunnen blijven sporten en andere (commerciële) aanbieders en gebruikers tegen kostprijs kunnen huren. De ondersteuning via huurtarieven beperkt zich tot de verenigingen die ruimte huren van de gemeentelijke sportaccommodaties (de Noord en de Nagel).
- De nota voor de Sportboulevard wordt de komende periode uitgewerkt en uitgevoerd, waarbij ook gekeken moet worden naar uitbreiding van gebouwen en voorzieningen. De gemeente streeft ernaar dat alle voorzieningen voldoen aan de eisen.
- Verenigingen worden geïnformeerd over de mogelijkheden om te verduurzamen op o.a. energieverbruik.
- Sportverenigingen waarvan de overkoepelende bond is aangesloten bij NOC*NSF en die een bancaire financiering nodig hebben voor de bouw, aanleg, renovatie en/of aankoop van een sportaccommodatie, kunnen een aanvraag voor een borgstelling indienen bij de gemeente Urk en de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Doelstelling 3: Toegankelijke en beweegvriendelijke openbare ruimte

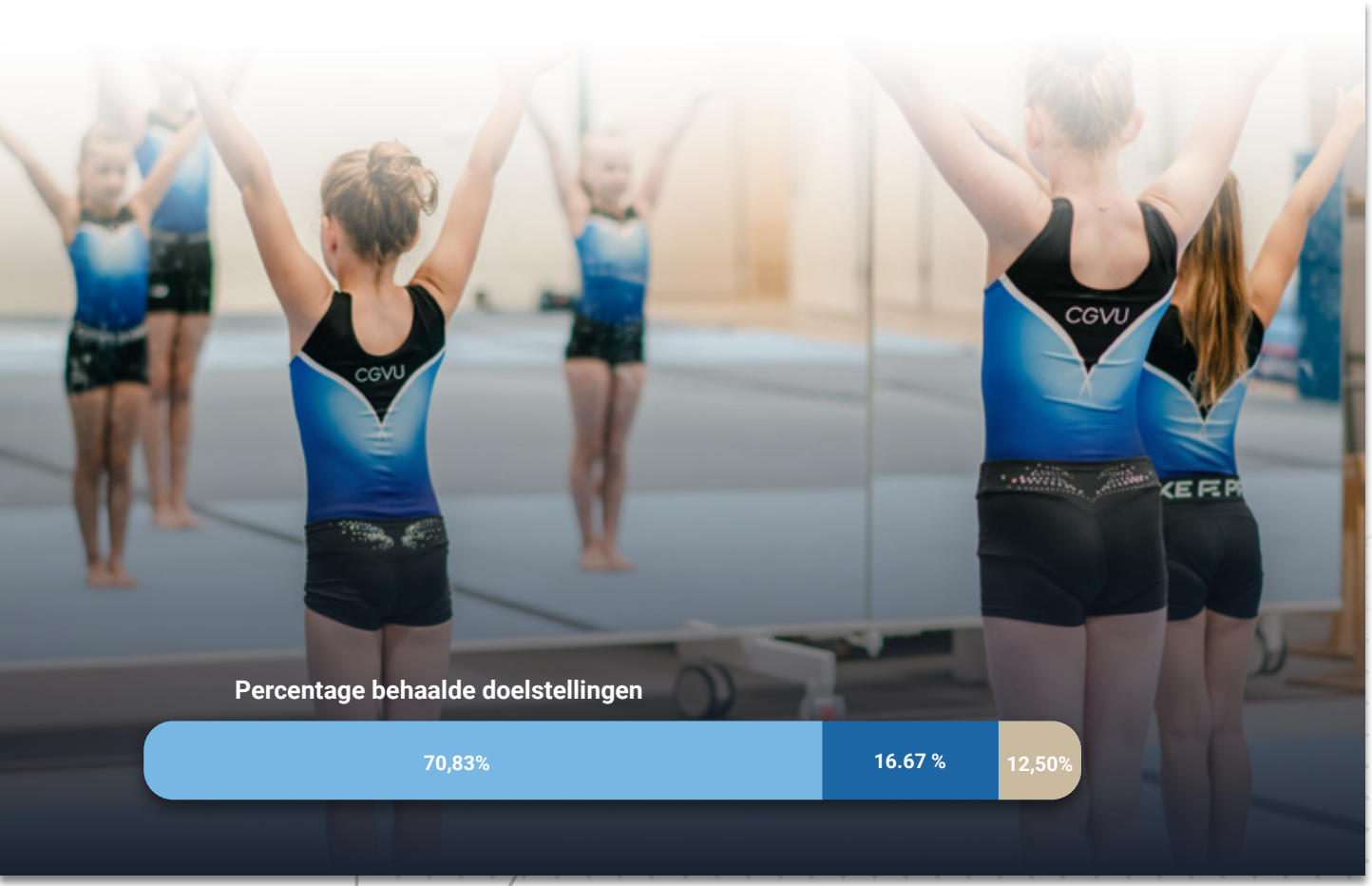
- Urk is een jonge, groeiende gemeente. Bij de inrichting van de openbare ruimte dient voldoende rekening gehouden te worden met de speelbehoefte van kinderen in de verschillende leeftijdsgroepen. De gemeente wil door het realiseren van openbare (sport- en beweeg) voorzieningen en door een goede samenwerking met de commerciële sportaanbieders, het sporten en bewegen bij de ongeorganiseerde sporters te stimuleren.
- De gemeente gaat investeren in wandel- en fietsgebieden, zoals de ontwikkeling van nieuwe natuur (Het Urkerveld) en het gebied rondom de Sportboulevard.
- De gemeente stimuleert de totstandkoming van een mountainbikeparcours.

Doelstelling 4: Faciliteren van sportevenementen

- Evenementen hebben een positief effect op de gemeenschap. De gemeente Urk moedigt evenementen aan die sport en gezondheid bevorderen. Voor de volledige nota en kaders omtrent evenementen wordt verwezen naar het evenementenbeleid.

Doelstelling 5: Ondersteunen en stimuleren van sportverenigingen

- Vergroten van de zelfredzaamheid van sportaanbieders op Urk. Doel van de ondersteuning is het verbeteren van de interne organisatie en het beter benutten van kansen in de omgeving.
- Stimuleren van gezonde sportkantines en rookvrije sportparken en accommodaties.
- Informeren over en benutten van (landelijke) subsidiemogelijkheden en fondsen. De gemeente stimuleert en denkt mee in het aanvragen van externe financieringsbronnen.
- Ontwikkeling van de buurtsportcoaches ten aanzien van project- en procesmatig werken. De buurtsportcoaches hebben een begeleidende, stimulerende en opbouwende rol, waarna het ontwikkelde aanbod wordt uitgevoerd door een sportaanbieder, vrijwilligers of een andere organisatie.
- Bredere blik voor buurtsportcoaches. Inwoners en sportaanbieders kunnen bij de buurtsportcoaches terecht met vragen en kunnen ondersteund worden waar nodig. De buurtsportcoaches zetten nadrukkelijker in op de maatschappelijke organisaties en sportverenigingen die de verbinding en ontmoeting mogelijk maken.

5.3 TERUGBLIK CULTUURNOTA

2019-2022

In de cultuurnota 2019-2022 staan onderstaande doelstellingen. Bij elke doelstelling geven we aan of deze wel, niet of deels behaald is. In het geheel trekken we de conclusie dat er best veel van de doelstellingen bereikt, of gedeeltelijk bereikt zijn. De cultuurnota was het eerste beleidsdocument sinds 1996. Ook is er voor het eerst een werkbudget en formatie voor een beleidsmedewerker cultuur ingezet. De cultuurnota was een experiment wat houvast gaf bij het oppakken van ambities. Deze ambities waren groot en divers. Het maken van keuzes, afbakenen van werkzaamheden en het formuleren van gerichtere doelstellingen zijn leerpunten we meenemen bij het formuleren van de nieuwe beleidsnota.

- *Doelstelling behaald*
- *Doelstelling gedeeltelijk behaald*
- *Doelstelling niet behaald*

Doelstelling 1: Media en letteren

- Samenwerking stimuleren tussen bibliotheek en andere partners.
  Lopende doelstelling. Ontwikkeling Huis voor Taal naar een Taal-ontwikkelpunt (TOP Urk).
  Verbreding van doelgroep en aanbod.
- Inzetten op de bestrijding van laaggeletterdheid en taalachterstanden.
  Lopende doelstelling: Via de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) ontvangen gemeenten elk jaar budget voor volwasseneneducatie en de aanpak van laaggeletterdheid. Met een gedeelte van de middelen wordt formeel aanbod ingekocht via het ROC Friese Poort. Het overige gedeelte van de middelen wordt ingezet voor het non-formele aanbod via het Taal Ontwikkel Punt Urk.
- Onderzoeken hoe bibliotheek en Huis voor Taal een rol kunnen spelen bij inburgering en participatie van nieuwkomers. Lopende doelstelling; Middels het Taal Ontwikkel Punt wordt ingezet op de doelgroep "participatiedeelnemers". Hiermee wordt de doelgroep bedoeld die na een periode van inburgering en maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk nog onvoldoende zelfredzaam is.
- Controle op de uitvoering van de 5 wettelijke functies van de bibliotheek.
  Lopende doelstelling; voldaan aan de 5 wettelijke functies van een bibliotheek is 1 van de toetsingsvoorwaarden bij de vaststelling van de jaarlijkse subsidie aan de bibliotheek.
- Multifunctionele inzet van het bibliotheek gebouw stimuleren.
  FlevoMeer bibliotheek zoekt samenwerking met maatschappelijke en culturele partijen op Urk. Bijvoorbeeld door het faciliteren in ruimte aan het juridisch loket, financieel spreekuur en evenementen van SCAB.
- Samenwerking stimuleren tussen Urk fm en Omroep 527 bij de vorming van een streekomroep.
  In de afgelopen beleidsperiode was de noodzaak tot samenvoegen er niet. Dit is ook nog geen verplichting vanuit de NLPO. Wel worden er samenwerkingsmogelijkheden verkend. Dit is ook een van de gespreksonderwerpen tijdens het jaarlijks gesprek met de lokale omroep. In de nieuwe beleidsperiode is dit wel een prioriteit vanwege de verandering binnen het systeem.

Doelstelling 2: Cultureel (immaterieel) erfgoed, archeologie en monumenten

- Inwoners en bezoekers kennis laten maken met onze tradities, kunst, cultuur en erfgoed door tentoonstellingen, evenementen, fiets en wandelroutes.
  We hebben verschillende wandelroutes gefaciliteerd rondom thema's die interessant zijn voor zowel de bezoeker als de inwoner van Urk. Denk aan de dienstmeisjesroute, terugbrengen van de fundamenten van de luchtwachttoren en de route rondom het Paalscherm.
- Waarborgen dat het erfgoed dat Urk rijk is beschermd en beter ontsloten wordt.
  Lopende doelstelling binnen de erfgoedverordening.
- Jeugd in aanraking brengen met het cultureel erfgoed op Urk door educatie en het organiseren van een "Dag van de Urker geschiedenis".
  Er is een leerlijn ontwikkeld in het museum en de Dag van de Urker Geschiedenis wordt jaarlijks met een waarderingssubsidie ondersteund.
- De monumentendag extra onder de aandacht brengen.
  Projectgroep heeft zich ingezet de monumentendag te verbeteren. De wandel en fietsroute is vernieuwd en monumenten worden uitgedaagd aan te sluiten op het jaarlijkse thema en erfgoed een prominente rol te geven.
- Stimuleren van samenwerking tussen verschillende culturele organisaties.
  Er was sprake van een overlegverband. Genaamd de cultuurkoepel. Hierin waren een groot aantal van de culturele organisaties op Urk verbonden. De gemeente had geen rol in dit overlegverband. Corona heeft gemaakt dat het samenkomen bemoeilijkt werd. Het vraagt aandacht om dit weer opnieuw aan te zwengelen. Wel is er binnen DURF een actief overlegverband waar veel culturele partners actief op aansluiten.
- Klederdracht zoveel mogelijk behouden en stimuleren.
  Museum het Oude Raadhuis organiseert om het jaar de Nationale Dag van de Klederdracht.
- 'Urker taol' onder de aandacht brengen.
  We zijn als gemeente aangesloten bij het convenant Nedersaksisch en ondersteunen projecten op dit gebied. Ook doen we mee aan kennisdeling met andere gemeenten.
- Aandacht voor bescherming IJsselmeer visserij.
  Hier is vanuit het beleidsveld cultuur geen aandacht aan besteed.
- Gemeentelijk museum 'Het Oude Raadhuis' faciliteren en adviseren.
  Museum is onderdeel van de begroting van Gemeente Urk. Ook is er voorzien in 2 betaalde krachten in de vorm van een manager en een beheerder. Er is regelmatig overleg met gemeente over actualiteiten die spelen in het museum.
- De kunstprijs uitbreiden met een Urker Taol verhalenprijs.
  Naast een muziekprijs wordt er eens in de drie jaar ook een Urker Taol prijs uitgereikt. De eerste editie ging over het schrijven van verhalen. De tweede editie over het vertellen van verhalen. Beide edities waren een succes met veel deelnemers.
- Beschermen en waarborgen van het Watererfgoed.
  Er is een convenant Watererfgoed afgesloten samen met gemeente Noordoostpolder.

Doelstelling 3: Beeldende kunst en bouwkunst

- Meer aandacht voor onderhoud van kunstwerken en beeldbepalende gebouwen in de openbare ruimte.
  Dit wordt opgepakt binnen de afdeling ruimte.
- Zichtbaarheid en bekendheid van beeldende kunst en bouwkunst vergroten.
  Geen beleidsprioriteit geweest.

- Bijhouden lijst van beeldbepalende panden en objecten.
  Geen lijst opgesteld.
- Onderzoek naar het realiseren van een kunstuitleen.
  Gespreksonderwerp maar geen uitvoering aan gegeven.
- Aanbod van werk- en expositiemogelijkheden inventariseren.
  Geïnventariseerd en onderwerp binnen gesprekken met gebouwenbeheer om mogelijkheden te kunnen benutten.
- Inzetten op samenwerking tussen scholen, culturele partners en kunstenaars.
  Bekendheid aan gegeven en incidenteel ondersteund.
- Talentontwikkeling stimuleren.
  Actief op ingezet door activiteiten te organiseren en wedstrijden en prijzen op te zetten op het gebied van cultuur.
- Palenscherm afmaken en onderhouden.
  Project is afgerond.

Doelstelling 4: Amateurkunst en podiumkunst

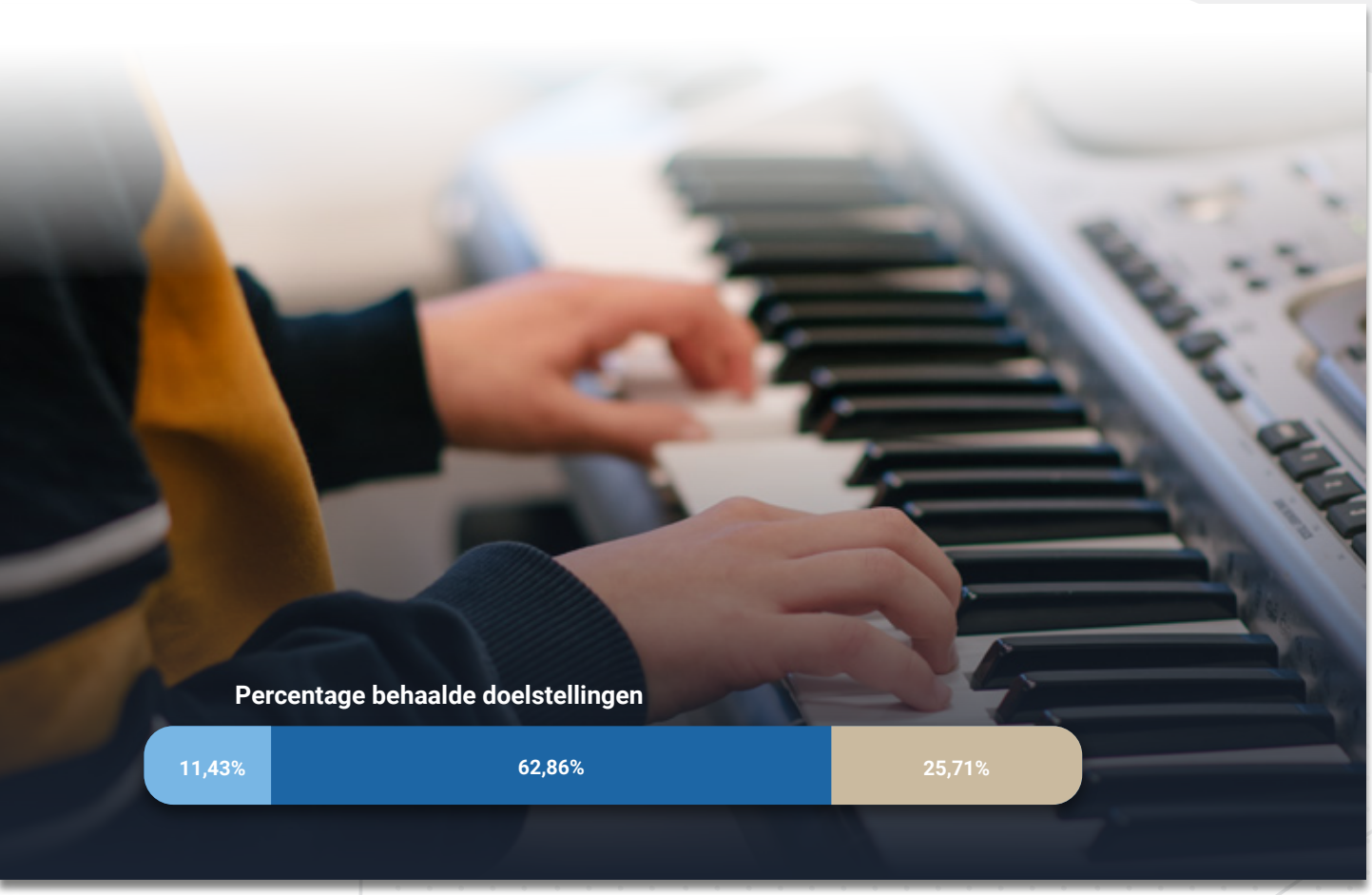
- Deelname van jeugd aan amateur- en podiumkunst stimuleren.
  Binnen het programma DURF wordt hier op ingezet.
- Driejaarlijks cyclus ontwikkelen culturele prijs (kunstprijs, muziekprijs en verhalenprijs).
  Prijzen zijn uitgebreid en uitgevoerd door verschillende culturele partners.
- Aanbod van repetitieruimtes inventariseren.
  Aanbod en verdere mogelijkheden ook buiten gemeentegrenzen zijn in kaart gebracht.
- Inzetten op samenwerking tussen culturele partners en scholen.
  Deelgenomen aan evaluatie en doorontwikkeling van cultuureducatieprogramma Cultuur met Kwaliteit.

Doelstelling 5: Kunst en cultuureducatie

- Het culturele "Urker" aanbod inventariseren.
  FlevoMeer bibliotheek heeft het aanbod op Urk geïnventariseerd en brengt scholen op de hoogte van het beschikbare aanbod.
- Stimuleren Urker jeugd om deel te nemen aan cultuur.
  Veel initiatieven opgezet om dit te stimuleren. Bijvoorbeeld gratis vakantieactiviteiten.
- Overleg tussen cultuurcoaches, onderwijs en culturele organisaties stimuleren, organiseren en faciliteren.
  Overleg is wel opgestart maar door corona niet helemaal op gang gekomen.
- Cultuureducatie op het voortgezet onderwijs stimuleren.
  Prioriteit lag bij het primair onderwijs.

- Het lokale verhaal van Urk bewaren en overbrengen.
  Programma ontwikkeld binnen het museum en aandacht aangegeven binnen provinciale lesprogramma Cultuur met Kwaliteit.
- Stimuleren van en tot stand komen van een Urker onderwijspakket.
  Geen specifiek Urker onderwijspakket. Maar ingezet op betere vertegenwoordiging binnen het provinciale pakket.

5.4 SAMENVATTING; ENQUÊTE INWONERS

Hieronder de belangrijkste conclusies uit de inwoners-enquête. Alle antwoorden zijn te bekijken in bijgevoegde excelsheet. Via social media is in het voorjaar aan inwoners gevraagd om te reflecteren op het huidige sport- en cultuurbeleid en een bijdrage te leveren aan het toekomstige beleid. De enquête is door 57 inwoners ingevuld.

- Mogelijkheden om te sporten op Urk worden in het algemeen als positief beoordeeld.
- Er wordt wel aanbod op het gebied van sporten gemist. Vooral padel, hockey en atletiek worden vaak genoemd.
- Er wordt vaak aangegeven dat er te weinig accommodaties zijn om te sporten.
- Als reden om cultuur te beoefenen wordt vaak de reden genoemd: om mensen te ontmoeten.
- Veel respondenten zijn zelfstandig, dus niet in georganiseerde vorm, actief op cultureel gebied.
- Er wordt aanbod op het gebied van cultuur gemist. Een theater wordt vaak genoemd. Net als een plek om samen te komen en met culturele activiteiten bezig te zijn.
- (passende) accommodaties voor cultuurbeoefening worden gemist. Vooral voor ateliers.
- Voor een aantal doelgroepen op Urk wordt aanbod gemist (zowel op sportief als cultureel gebied). Vooral ouderen en minima worden genoemd.
- Er wordt door veel respondenten aangegeven dat het aanbod op Urk niet bekend genoeg is. En dat er te weinig aanbod wordt georganiseerd voor specifieke doelgroepen.
- Het aanbod zou bekender gemaakt kunnen worden door het op een centrale plek weer te geven. Een aparte website wordt veel genoemd.
- Tijdgebrek wordt vaak aangegeven als reden waarom er geen betrokkenheid is bij een vereniging.
- De gemeente zou zijn rol kunnen verbeteren in het passend faciliteren van aanbieders.
- De gemeente zou het culturele aanbod beter kunnen promoten.
- De gemeente zou naast aandacht voor traditionele cultuur ook aandacht moeten hebben voor andere culturele vormen.
- Als prioriteiten voor de gemeente worden vooral de bouw van een multifunctioneel centrum en het betaalbaarder maken van sport en cultuur genoemd.

5.5 VERSLAG RAADSCOMMISSIE

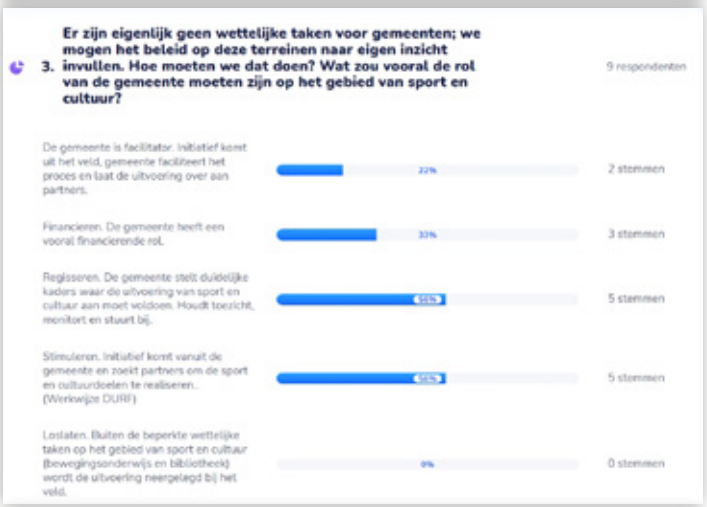
Op 5 maart 2024 is in de commissievergadering een presentatie gegeven waarin de eerste kaders van de sport- en cultuurnota werden gepresenteerd aan de commissieleden. Ook is er door het voorleggen van stellingen input opgehaald. Hieronder zijn de resultaten op de vragen zichtbaar. Ook hebben de verschillende fracties schriftelijk hun visie kunnen geven op het sport en cultuurbeleid. Hieronder een korte samenvatting van de punten die het meest genoemd zijn.

Beleidsprioriteiten:
Voor het nieuwe sport- en cultuurbeleid wordt ons meegegeven dat sport- en cultuur groeien op Urk en de faciliteiten hiervoor onder druk staan. Een multifunctionele ruimte kan hierin een oplossing bieden. Maar er moet ook breder gekeken worden naar de mogelijkheden op Urk. Voor nieuwe sporten, initiatieven maar ook werkplekken voor kunstenaars of culturele uitvoeringen is nu vaak geen plek. Onderzoek waar er wel ruimte is voor dit soort initiatieven en benut de kansen. Samenwerking en een integrale benadering is hiervoor de sleutel.
Er zijn verschillende verenigingen met een ledenstop. De groei van verenigingen moet door gemeenten ondersteund worden en daarbij is het ook belangrijk om nieuwe initiatieven en sporten te ontwikkelen. Vrijwilligers vormen het cement van sport en cultuur op Urk. Het behouden, betrekken en waarderen van vrijwilligers mag sterker naar voren komen.
Het feit dat sport en cultuur worden gekoppeld aan welzijn is een mooie plus. Maar sport en cultuur zijn ook intrinsiek waardevol en moeten niet alleen als een verlengstuk van gezondheidsbeleid beschouwd worden. Daarbij is wel belangrijk om op te merken dat ook kwetsbare doelgroepen de weg naar sport en cultuur moeten kunnen vinden. Hiermee wordt vooral verwezen naar inwoners van Urk met een handicap maar ook de doelgroep minima wordt meerdere malen genoemd.

Vorm van de nota
De concept nota is qua opzet en vorm niet lekker leesbaar. Het is niet concreet genoeg en er wordt weinig verwezen naar eerder beleid en cijfers. De beleidsuitgangspunten zijn wel herkenbaar.

2. We zetten met het beleid in op sport en cultuur voor iedereen. Beoordeel onderstaande stellingen.
10 respondenten
1 Het huidige sport en cultuuraanbod is van ... 3.3
0% 0% 0% 0% 0%
1 2 3 4 5
2 Er is genoeg en afwisselend sport en cultuu... 3
0% 0% 0% 0% 0%
1 2 3 4 5

3. Er zijn eigenlijk geen wettelijke taken voor gemeenten; we mogen het beleid op deze terreinen naar eigen inzicht invullen. Hoe moeten we dat doen? Wat zou vooral de rol van de gemeente moeten zijn op het gebied van sport en cultuur?
9 respondenten
De gemeente is facilitator. Initiatief komt uit het veld, gemeente faciliteert het proces en laat de uitvoering over aan partners.
22%
2 stemmen
Financieren. De gemeente heeft een vooral financierende rol.
33%
3 stemmen
Reguleren. De gemeente stelt duidelijke kaders waar de uitvoering van sport en cultuur aan moet voldoen. Houdt toezicht, monitort en stuurt bij.
56%
5 stemmen
Stimuleren. Initiatief komt vanuit de gemeente en zoekt partners om de sport en cultuurdoelen te realiseren.. (Werkwijze DURF)
56%
5 stemmen
Loslaten. Buiten de beperkte wettelijke taken op het gebied van sport en cultuur (bewegingsonderwijs en bibliotheek) wordt de uitvoering neergelegd bij het veld.
0%
0 stemmen

6. De ruimte op Urk is beperkt, terwijl het aantal inwoners groeit en er meer behoefte is aan sport- en cultuurfaciliteiten. De huidige faciliteiten blijven door het verdwijnen van een aantal gebouwen nog wel in gebruik, maar komen meer onder druk te staan. Hoe vindt u dat we daar als gemeente Urk in moeten voorzien? Meerdere antwoorden mogelijk.
6 respondenten
Inzetten op een multifunctioneel gebouw. Bijvoorbeeld door bij de ontwikkeling van de nieuwe sporthal in de Zeeheldenwijk combinaties te maken met voorzieningen voor cultuur en welzijn. Ook als dit vraagt om grotere investeringen.
100%
6 stemmen
Inzetten op accommodaties voor sporten. De realisatie van een sporthal heeft prioriteit en dat moet zo kosten efficiënt mogelijk ontwikkeld worden.
33%
2 stemmen
Inzetten op de totstandkoming van een cultureel centrum met ruimte voor repetities, uitvoeringen en exposities. Zodat er voor het groeiende culturele leven op Urk een volwaardige locatie is waar dit tot zijn recht komt.
33%
2 stemmen
Inzetten op samenwerking in de regio. Zodat er gebruik gemaakt kan worden van faciliteiten die er in de regio al zijn.
0%
0 stemmen
Het inzetten op nieuwe accommodaties voor sport en cultuur heeft momenteel geen prioriteit.
0%
0 stemmen

5. We willen de komende beleidsperiode zoveel mogelijk doen op het gebied van sport en cultuur. Maar als we moeten kiezen, welke twee punten hebben dan nu NIET als eerst prioriteit. (kies twee antwoorden):
7 respondenten
Het bereiken van een breed en divers publiek
29%
2 stemmen
Verbreden van aanbod (inzetten op experiment en innovatie van aanbod)
0%
0 stemmen
Ontwikkeling van (nieuwe) talenten
57%
4 stemmen
Het activeren en verbinden van mensen
14%
1 stem
Het bereiken van minima
14%
1 stem
Het bereiken van ouderen
29%
2 stemmen
Het bereiken van mensen met een beperking
14%
1 stem
Het bereiken van jongeren
0%
0 stemmen
Het voorzien in genoeg ruimtes/accomodaties voor de beoefening van sport- en cultuur
0%
0 stemmen
Anders
14%
1 stem